

JAVNA RAZPRAVA O STANJU GOZDOV V NAŠI OBČINI

Propadanje gozdov – največja grožnja človeštvu

Verjetno ves svet in celotno človeštvo se ni bilo pred tako nevarnimi spremembami, kot se dogajajo danes. Drvimo v katastrofo, ki jo je povzročil človek sam: s prenaseljenostjo in vedno večjim onesnaževanjem zraka, vode in tal smo ogrozili vse živo na Zemlji in tudi lastni obstoj.

različne stopnje poškodovanosti. Vesti o velikih spremembah v gozdovih in sušenju dreves na velikih površinah prihajajo iz Skandinavije, Francije, Vzhodne Nemčije, Sovjetske zveze in Madžarske.

lici največjega onesnaževalca zraka pri nas – termoelektrarne Šoštanj, saj je v nazarskem in slovenjraškem gozdno-gospodarskem območju 80% poškodovanega gozda z visokim deležem močno poškodovanih ali zelo uničenih dreves.

Že v antičnih časih so opazili, da dim iz peči za taljenje železa poškoduje rastline v okolici. Pojav ni zbujal veliko skrbi in taka opažanja so bila redka vse srednji vek in tudi po začetku industrijske revolucije.

V Sloveniji smo gozdariji že leta 1985 opravili raziskavo o obsegu poškodovanosti gozdov pri nas. V letu 1987 smo to delo ponovili, popis propadanja gozdov pa so opravili tudi na ozemlju vse Jugoslavije.

Vak izmed nas lahko prispeva svoj delež k čistejšemu zraku. Lastniki gozdov morajo skrbeti za gozdni red in se ravnati po pravilniku o gozdnem redu. Posebno pozornost morajo posvetiti zatiranju lubadarja in odstranjevanju iz gozda sušice in močno oslabilene drevje.

Zakaj se moramo pogovarjati o gozdovih?

Veliki termoelektrični obrati v Sloveniji (industrija, kopalnice in tudi zasebna kurišča) izbruhajo letno v ozračje skoraj 200.000 ton žveplovega dioksida, oziroma 100.000 ton žvepla (10.000 tovornih vagonov).

Omenjena količina žveplovega dioksida lahko kubi našim izredno ohlajnim emisijskim normativom prekomerno onesnaži šeststo tisoč kubičnih kilometrov zraka. Si to sploh lahko predstavljate? To je kocka s stranico osemdeset kilometrov ali tristo dvajset metrov debela plast onesnaženega zraka nad celotno površino Slovenije.

Zaenkrat žal še ne moremo povedati drugega, kot da se skupna emisija vseh onesnaževalcev še naprej povečuje in da bo tudi v bodoče verjetno še nekaj časa tako, gotovo bomo kršili ženevsko konvencijo, po kateri bi morali zmanjšati količino žveplovega dioksida. (Citat iz knjižice KAKO REŠITI GOZDOVE)

morale doživeti v normalnem okolju. Zaradi izgube iglic so krošnje smrek »pre-svetljen«, redke. Stranske veje visijo navzdol, iz glavne veje poginjajo sekundarni poganjki.

Boljša toplotna izolacija hiš zmanjšuje porabo kuriv, ki vsebujejo žveplo. Kurimo s plinom ali kurilnim oljem, ne pa s premogom ali elektriko. Kar 20 ali več odstotkov emisije žveplovega dioksida pri nas prispevajo gospodinjstva.

Kako je z gozdovi na ljubljanskem gozdnogospodarskem območju?

Gozdnogospodarsko območje Ljubljana, ki je po površini največje med 14 gozdnogospodarskimi območji v Sloveniji (134.994 ha gozdov), leži v osrednjem delu Slovenije. Na zahodu sega do zahodne občinske meje občine Hrastnik, na vzhodu do občinske meje med občino Ljirja in Logatec ter seže v gozdno gospodarsko enoto Žiri še v občino Škofja Loka, na jugu ga omejuje občinska meja med občino Grosuplje in Novo mesto, na severu pa zaobjema del Kamniških Alp in se celo približa državni meji.

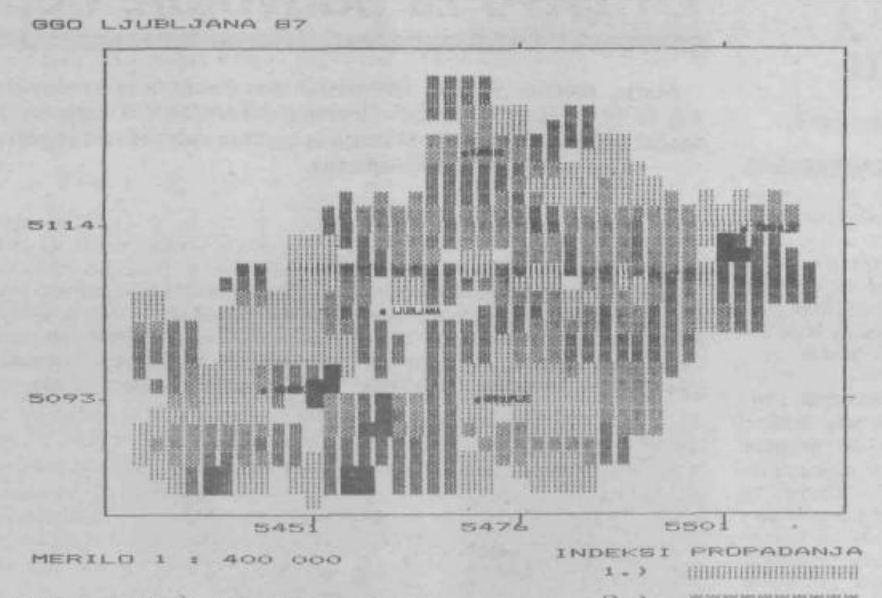
Velik del območja je močno urbaniziran in industrializiran (Ljubljanska kotlina, Završje). Skoraj polovico dohodka v gospodarstvu na celotni površini območja ustvari industrija (46%), kmetijstvo 19% in gozdarstvo le 0,7%. V območju so najbolj razširjeni bukovki gozdovi, ki pokrivajo kar 70,4% površine, na drugem mestu so jelovo-bukovi gozdovi na notranjsko-kraškem predelu z 11,8% površine.

Podatki o ogroženosti in propadanju gozdov črpano predvsem iz republiškega popisa in raziskave, deloma pa tudi iz gozdnogospodarskih načrtov in evidence sežnj. Prostorski prikaz ogroženosti in propadanja gozdov na našem območju (sl. 1) kaže, da so najhujše poškodbe v Zasavju in notranjsko-kraškem

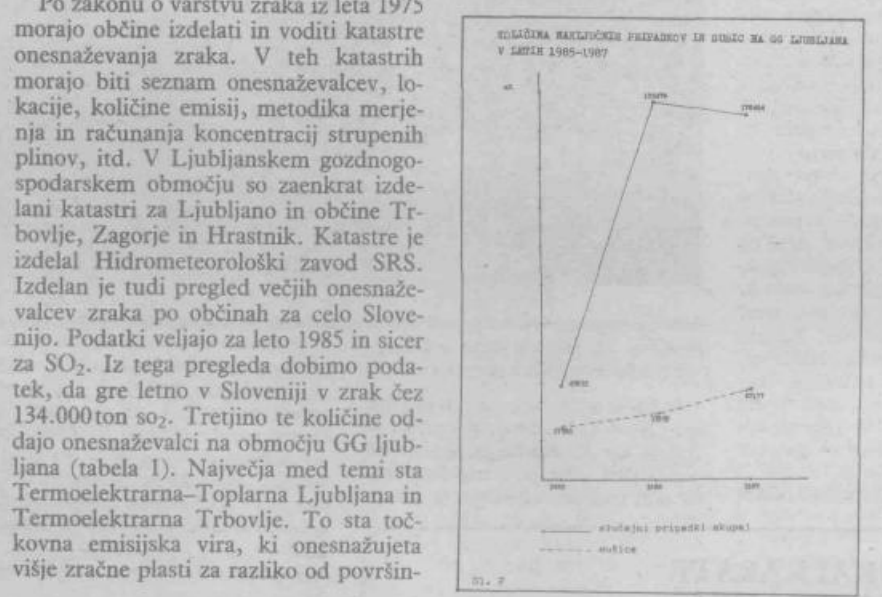
Table 1: Glavni onesnaževalci zraka po občinah v gozdnogospodarskem območju Ljubljana (1985). Columns: Občina, Delovna organizacija, ton SO2 na leto.

zemljišč in naselij pred erozijo, blažini vpliv na klimatske ekstreme v krajini, oddih in rekreacija za ljudi v urbaniziranem okolju, itd. Vse te dobrine nam lahko trajno daje le zdrav gozd, če z njim smotno gospodarimo. Žal danes naši gozdovi niso več zdravi, neogroženi. To v veliki meri velja za ljubljansko gozdnogospodarsko območje.

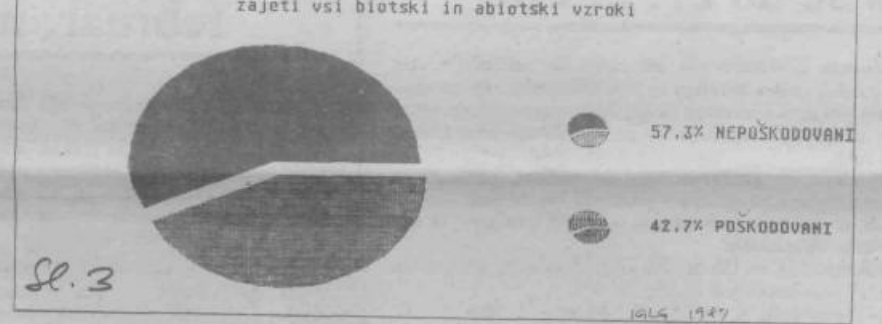
Podatki, navedeni v tabeli, so se do danes nekoliko spremenili zaradi razširitve Toplarne v Ljubljani in zaradi priključitve nekaterih obratov (IGM Zagorje) na plin. Točnih podatkov še nimamo.

DELEŽ POŠKODOVANOSTI DREVJEM NR 66 LJ zajeti vsi biotski in abiotski vzroki

DELEŽ POŠKODOVANOSTI DREVJEM NR 66 LJ zajeti vsi biotski in abiotski vzroki

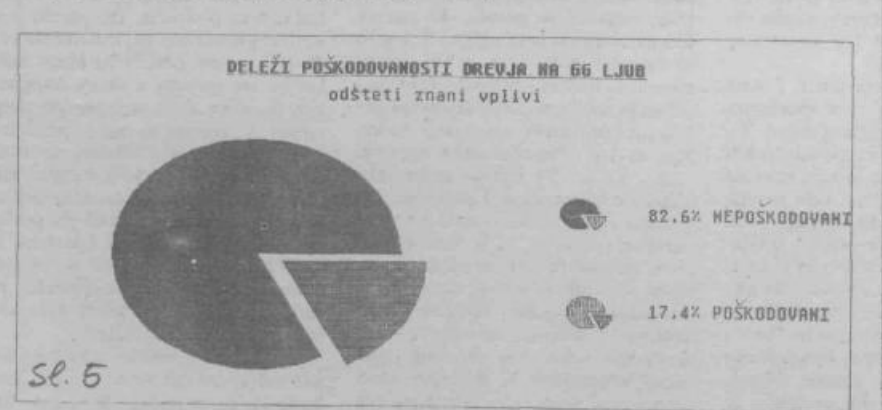

DELEŽ POŠKODOVANOSTI DREVJEM NR 66 LJ zajeti vsi biotski in abiotski vzroki

skih emisijskih virov, ki onesnažujejo nižje zračne plasti. Med površinske vire spadajo drobna kurišča, manjše kotelnice, promet. Za gozdno drevje so smrtonosne emisije iz obh virov. Emisije iz točkovnih virov potujejo v ozračju na velike razdalje, njihov strupeni učinek pa se še povečuje zaradi vpliva sončnih žarkov in padavin. Zaenkrat imamo še zelo malo podatkov o drugih strupenih snoveh v ozračju razen SO2. To so predvsem dušikovi oksidi (NOx) ogljikov monoksidi (CO), prašni delci, itd. Največ SO2

2 oddajo v zrak termoelektrarne. Zelo škodljivi pa so tudi dušikovi oksidi, ki jih oddajajo termoelektrarne v manjši meri, močan emitenat pa je motorni promet.

Tisoči-ton SO2 v preglednici nam pokažejo drastično sliko z naslednjo primerjavo: gozdski tovornjak MAN brez priklole lahko naloži 12 ton hladovne. Na našem območju oddajo glavni onesnaževalci čez 3600 takšnih tovornjakov SO2 letno. Pri tem smo zamenjali še ogromno število drobnih onesnaževalcev, ki predvsem v zimskih mesecih, ko pokurimo veliko premoega, oddajo v nižje zračne plasti velike količine SO2.

DELEŽ POŠKODOVANOSTI DREVJEM NR 66 LJ odšteti znani vplivi

OB TRIDESETLETNICI NAŠE SKUPNOSTI

Korenine segajo v leto 1957

Kot vsem leta tečejo in se nabirajo tudi Naši skupnosti, občinskemu časopisu, ki ga izdaja občinska konferenca SZDL. Letos v njeni glavi pišemo »LETNIK XXX«. To ni veliko, pa vendar je jubilejček, ki ima nekaj za seboj in če pokukamo v njene prve številke, odkrivamo v njih že našo pravo občinsko zgodovino.

Naša skupnost izhaja s tem naslovom od leta 1965, po družini občine Polje in občine Moste, v letih od 1960 do 1965 pa je nosila ime Moščanska skupnost. Vendar korenine današnje Naše skupnosti sežejo še dlje, vse tja v leto 1957, ko je občinska konferenca SZDL pričela izdajati publikacijo z naslovom »Moščanska kronika«.

Zaradi gospodarske reforme, vstopnih varčevalnih ukrepov in usmeritve h kvaliteti na račun zmanjševanja kvantitete, je leta 1984 Naša skupnost prešla s štirnajstrednjega na tridenstorsko izhajanje. Namesto 22 števil, količina je običajno izšla vsako leto v obdobju od 1979. do 1983. leta, jih je leta 1984 izšlo 18, vsa leta kasneje pa 17, na 8. straneh in brez umetniške priloge 25. maj. Tudi letošji načrtujemo oliko. To število, ritem izhajanja in obseg števil se je v raznih letih pokazalo za skrajno varčevalno obliko in količino, s katero se dosegamo željeni cilj in namen izhajanja.

Vrmino se še nazaj na začetek izhajanja, ki prvi številki MOŠČANSKE KRONIKE. Občina Moste je bila leta 1957 še razmeroma majhna občina. Nastala je na podlagi zakona o območnih okrajih in občin v LR Sloveniji, in sicer v okviru okraja Ljubljana z veljavnostjo od 30. junija 1955. Teritorij občine je nastal združevanju dela območja Ljubljana – mesto s 1.065 hektari površine in 12.468 prebivalci in iz dela občine Polje s 671 hektari in 1.272 prebivalci. Leta 1957 je občina Moste imela 14.948 prebivalcev, ali 463 več, kot ob registraciji leta 1955. Imela pa je dokaj močno industrijo. Kar naštemo takratna industrijska podjetja: Tovarna kletarstva industrijska podjetja: Tovarna lepote. Kemična tovarna, Satarnus, Oljarna, Izolirka, Teot, Tovarna hrane, Crevarna, Teot, Mlinška industrija, Tovarna močnih krmil, Mineral, Indos in Žima. Razen zadnjih tihih so

zmetniško pretežno toplih barv. V okvir je zaprta slikarska študija, ki ni samo to, marveč je tudi eden obsevnih notranjosti delov, ki čeni drobno cvetno s stari vazi, ki občuduje svoj loski klubob ob jesenskem tihotuju in se bi lahko nastevali. Začetna slikarska pot amaterja je torej odprta, zato ji za popotnico zaletimo slikarske svetlobe, ki nam jo bodo vračala nastala dela, ki se bodo še rodila.

Dragica Kotalj iz Podgore nam je pokazala nekaj izmed številnih svojih umetniških del v olju, ki so se poseben izstopala na razstavi po svoji raznolikosti in skladnem prelitanju prelepih barv, s katerimi točno ve, kaj nam želi in zmora prikazati.

Jelka Peterka je dokazala, kako je mogoče vso lepoto narave in kmetičkih motivov s mirno roko vtigati v les. Njena številna dela so nam pokazala taimit v tovrstni umetnosti.

Po atovritvi razstave se obiskovalci niso razili, marveč so ostali še naprej na prijemnem družabnem večeru v veliki Medvedovi hiši. Predsednik turističnega društva Anton Čič in nekateri članice upravnega odbora so postregli gostom s prijetnim in pivajo. Za sodelovanje v programu in družabnem večeru se zahvaljujemo tudi Vaji Matijani, Roka Lapu in dr. Mojci Zajc, ki je recitala Pretrnovo »Zdravilnico«.

Pohvaliti razstave je bila delovna organizacija Emona iz Zaloge. Iz te organizacije izhaja tudi Janca Zajc, ki je pod mentorskim vodstvom Sava Sotera v društvu likovnih samostojnih iz Ljubljane našel pot za odhranjevanje svojih notranjih svetov, ki nam jih je predstavitel na razstavi.

Belina slikarske površine je prebrala Turistično društvo Dolsko M. LAUTAR

